

Roser Marcé, la segona pell

Roser Marcé (Sant Pere de Molanta, 1947), dissenyadora de roba i empresària.

Aquesta senyora de mirada asiàtica, nasset arro-mangadet i pell penombra, que, a primera vista, pentina a la sandinista, però que el mèrit és de Llongueras, va tenir el seu origen en un poblat de cinc centenars de veïns, naufragat sobre una vastitud d'hectàrees de vinya. Venia d'una raça que comptava i qualificava els anys per collites i que no havia palpatat a més ritme que el de la fermentació del most. És probable que per a ella, aquells cicles eren temporades, i que els sarments eren més atractius quan es vestien de pàmpols i mildiu durant el bon temps, que no quan anaven nus com esquelets a l'hivern.

Fóra com fóra, quan al disseny se l'anomenava senzillament cosir, o com a molt *corte*, aquella criatura observava, amb passió i interrogatori, les incursions del fil i l'agulla mentre les dones de la localitat sargien i repuntaven els induments herniats dels seus. «De molt petita vaig aprendre a cosir per pur instint, perquè mirava la gent com cosia i m'hi obsessionava. Primer, per pur joc de nena, però després perquè vaig pensar que si sabia cosir faria roba per a mi i podria satisfer els meus capritxos. A mi m'agrada molt cosir. No em fa gens de mandra fer una vora de pantaló o de faldilla. És més fàcil que m'hi posi jo que que ho doni a fer»

Quan tenia 8 anys els seus pares li van proporcionar una professora de música, per tal que, durant dos dies a la setmana, li foren revelats els secrets del piano, però la pro-

fessora no només dominava la conducció del teclat sinó que tenia vel·leïtats de *corte*, i, a instàncies de l'alumna, va haver d'impartir-li, amb alternància, les disciplines del pentagrama i els patrons. «Ella em va obrir la sensibilitat de cara al món de l'art. I quan vaig saber que tenia coneixements de *corte*, el meu interrogatori va ser constant, fins que em va ensenyar. D'aquesta manera jo descobria la forma de fer les peces i deixava d'actuar per instint».

EL TERROR DE LES MODISTES

Uns anys després, quan en tenia 10, va deixar Sant Pere de Molanta i va obrir matrícula en un col·legi de Tarragona per realitzar els cursos de batxillerat. En aquells dies va fer el trànsit de nena a dona i va començar a formar-se un criteri molt sòlid de com havia de vestir. El seu gust resultava tan complicat per als cànons de l'època que, a causa de les seues exigències, va tenir unes relacions en ocasions crispades amb les modistes que la vestien. Al punt que va decidir ser ella la seua modista. «Em feia jo els vestits perquè la modista sempre em causava problemes. Únicament vaig trobar una modista, que simplement sabia cosir i prou, amb la qual em podia entendre a la perfecció. Aquella em feia les coses que jo volia, però amb les altres, com que eren tan professionals, havia d'enfrontar-me constantment».

—*És cert que en aquells moments la seua manera de*

vestir cridava l'atenció?

—Sí, perquè jo volia coses que es veu que eren molt exagerades. I quan jo volia una cosa costava molt de fer-me desistir.

Superats els requisits del batxillerat, es va traslladar a Barcelona per estudiar belles arts i especialitzar-se en pintura. «De fet, encara pinto. Sempre tinc el cavallet posat i el quadro començat. I quan l'acabo m'afanyo a començar-ne un altre, perquè així sé que si tinc un moment m'agafaré els pinzells. Generalment pinto durant els caps de setmana. Els quadros sempre me'ls he quedat o els he regalat a la família, però ara, últimament, mel's quedo tots. No els regalo. Em dol».

—*¿Què ha influït més en la seua ocupació actual, les belles arts o la seua profes-sora de corte?*

—Jo diria que les dues coses, però la professora ha influït molt en la meua vida, perquè em va transmetre uns coneixements que m'han donat molta seguretat en el món de la moda. Aquella base va estar molt ben impartida i m'ha servit per a entendre tots els coneixements posteriors. És cert que després m'he perfeccionat, però aquella base va ser crucial per a mi.

—*¿I quan va decidir dedicar-se a la moda?*

—La gent em comentava que anava vestida d'una manera especial. Clar, m'ho feia jo o m'ho feia fer, i per tant no era roba que pogués trobar als mercats i cridava l'atenció. I uns coneguts tenien una empresa de gènere de punt i em van dir que per què no els feia una col·lecció de jerseis.

Jo havia acabat belles arts i seguia pintant. I vaig dir que bé, però amb la condició de no dedicar-m'hi més que pels matins perquè no volia deixar de pintar. I vaig provar-ho. I va tenir molt d'èxit. Vaig estar dos anys amb ells, fins que em vaig adonar que el gènere de punt em limitava. No pots treballar-lo com treballes el teixit. I quan tenia 23 anys vaig decidir començar una col·lecció de confecció amb independència, i deixar el punt, encara que després l'he recuperat. A mi el que realment em va interessar va ser el món del teixit.

Era el 1970, tenia 23 anys, quan ella i la moda es van jurar amor etern. En aquells dies Roser Marcé mentia sobre la seua edat a fi d'infondre un major volum de serietat, però no li va servir de res perquè aparentava bastants menys anys dels que tenia. Després d'anar i venir per diverses oficines bancàries buscant crèdits i de suportar les evasives dels proveïdors va saber què era la negació del pa i la sal. Però va veure la meta de les estacions del calvari quan un proveïdor va creure en la seua causa i, amb un equip de tres persones, va instituir una empresa en uns locals de la família, a Sant Pere de Molanta. El seu nom, des d'aquell moment, va quedar consanguinitzat amb la moda.

—*¿Què va dir la seua família quan va saber que vostè volia dedicar-se al disseny?*

—No va ser cap problema, perquè jo venia del món de l'art i volia dedicar-me a pintar. Encara que no hi havia

cap antecedent familiar, no va xocar. Em van donar tot el seu suport, perquè van veure que el món de la moda per a mi era molt més que un capritx.

EL DISSENY COM A INDÚSTRIA

A partir de 1979 Roser Marcé va ingressar en l'univers de l'exportació, i va aconseguir introducció de les seues creacions en els mercats d'Alemanya, Bèlgica, França, Anglaterra, Holanda, Escandinàvia, el Japó i els EUA, i mantenir la presència continuada a Londres i París, on actualment hi ha cases de la seua firma, i a Nova York, en una *show room* que exposa, ininterrompudament, les seues col·leccions de novetats. En l'impacte internacional, certament, han fet un paper decisiu les exposicions de col·leccions a l'hotel Meurice de París i en la Igedo (Dusseldorf), les quals li van facilitar el contacte —i el contracte— amb establiments del prestigi de Harrods, de Galeries Lafayette o de Bloomingdale's.

«Una de les funcions més importants d'un dissenyador és estar en contacte constant amb les coses que passen a l'exterior. Inclús a nivell social i polític, per tal de conèixer ben bé els teus mercats i l'oferta de la teva competència».

—*L'eclosió dels països de l'Est ¿ha obert moltes expectatives?*

—Sí, moltes. Però suposo que serà un procés lent. I no parlem de l'Extrem Orient, amb totes les possibilitats del Japó, que per a nosaltres és, en aquests moments, el mercat amb més potència del món. La roba nostra s'hi està venent molt bé i encaixa perfectament amb el caràcter japonès. A Amèrica, en canvi, li venem des de Londres i París. És un mercat que té possibilitats, però no el poder

que té el Japó.

Passats 20 anys, aquella empresa de dimensions familiars no només s'ha consolidat sinó que s'ha dilatat i factura anualment, són xifres que corresponen a l'últim exercici, 500 milions de pessetes. L'any passat, per il·lustrar el cas, la Societat Catalana de Capital a Risc, formada per la Conselleria d'Indústria de la Generalitat de Catalunya, a través del Centre d'Informació i Desenvolupament Empresarial, que controla el 30 per cent de la societat, unes quantes entitats financeres que, amb participacions no excessives, que es reparteixen el 60 per cent, i les societats franceses Siparex i Irdi, i la italiana Sofipa, que sumen el 10 per cent restant, va adquirir una participació del 35 per cent de l'empresa Roser Marcé. Que en plata volia dir una inversió de 100 milions de pessetes.

«En general, hi ha indústria i hi ha disseny, però el que és difícil és unir-los. La indústria necessita una millora important, sobretot una reestructuració en moda de dona, perquè n'hi ha molta més d'home. Jo diria que la indústria i el disseny van cadascun per un costat. No hi ha comunió entre l'empresari i el dissenyador, encara que s'està avançant molt en aquest sentit. En el nostre país hi ha una crisi de credibilitat pel que fa al món de la moda. Els mitjans financers no es creuen que es pugui fer un negoci important i rendible amb la moda, quan, en realitat, en els altres països s'ha demostrat que les multinacionals dedicades al negoci de la moda no solament són factibles sinó que són una realitat».

—*¿Com valora, pel que fa al disseny, la dècada que hem tancat?*

—Els anys 80 han estat el gran canvi. Amb una evolució tan ràpida d'una temporada a l'altra, que inclús ha estat perillós. Els primers cinc

anys van ser una revolució que va crear consciència de moda, però els cinc anys últims han estat de desconcert. El disseny semblava que buscava un lloc i que no el trobava pels canvis tan ràpids i l'evolució tan accelerada. I celebro que s'hagi acabat això i que el disseny hagi trobat un lloc més estable.

—*¿Li han arribat a copiar els models, senyora Marcé?*

—Sí, i a més al mercat exterior. A Itàlia ens hem trobat amb unes quantes còpies, molt concretes. I al Japó, també. I a Anglaterra. És molt difícil denunciar-ho. La primera reacció és negativa, és molesta, però després pen-

ses que alguna cosa deu tenir la firma o el disseny de Roser Marcé perquè altres firmes —i curiosament firmes de prestigi— te la copiïn.

UN ESTIL DE CAP A PEUS

Roser Marcé conceptua la moda com un tot que va, minuciosament, de la punta dels cabells, apartat que de sempre ha pertocat a Lluís Llongueras, a les sabates. Des d'un principi ella havia dissenyat les sabates pensant exclusivament en un complement per a la passarel·la, sense arribar a comercialitzar-les, però l'empresa, d'acord amb el seu creixement, ha

anat incorporant els elements complementaris a la roba, encetant aquests dies la línia de sabates.

«Lluís Llongueras és un personatge que admiro moltíssim com a persona i com a creador, pel concepte que té de les coses. Un bon dia vam decidir que l'un i l'altre, junts, podíem fer alguna col·laboració. Per a mi Llongueras té molta credibilitat, i és per això que li confio la meva imatge i la passarel·la.»
—*¿Amb quina freqüència es revisa vostè els cabells?*

—Un cop cada dos o tres mesos me'ls tallo. Jo els porto molt curts sempre per comoditat. Perquè entenc que

m'està millor. M'hi he acostumat, i si em creix una mica crec que faig mala cara. Cara trista, de cansada. El cabell curt, en canvi, em fa la cara més desperta.

L'ACTIVISTA DE LA MODA

«Em llevo a les 7.30. M'agrada tenir un temps. Que no hagi de córrer pel matí. Necessito la meua hora i mitja per a prendre'm un cafè amb tranquil·litat i deixar-me la casa de la manera que jo entenc. M'angoixa molt la urgència, i per això assaborixo molt aquesta estona del matí. Em desperto molt espavilada i amb una claredat que

no tinc al vespre. Jo sóc una persona de dia. A partir de les 12 de la nit només puc fer coses que no tinguin cap transcendència. Surto a les 9 de casa i vinc aquí o al taller. Durant la primera hora deixo un ordre de prioritats del dia fet, sóc una persona molt organitzada en el treball. Sóc una persona d'agenda i persona que necessita programar-se d'una setmana per a l'altra. Perquè hi ha dies que tinc obligacions d'empresària i hi ha dies que tinc obligació de disseny. Com a dissenyadora no desconnecto mai. Sempre, sempre sóc dissenyadora, encara que estigui de cap de setmana. És una cosa que

tinc en el subconscient i que actua constantment. La feina d'empresària es pot mesurar. La feina de dissenyadora no té mesura. La meua persona està sempre en funció de la meua professió: el disseny.»

—*¿Li costa més dissenyar per a dones o per a homes?*

—Disseny indistintament. Dissenyar la roba d'home és molt interessant, molt satisfactori: amb poca cosa obtens un resultat molt gratificant. Mentre que la roba de dona és més complicada, però, clar, com quan faig dona penso en mi, m'agrada.

—*¿No és cert que les dones vesteixen els homes?*

—No, de cap de les maneres. Cadascú es vesteix d'acord amb la seva personalitat. Però els homes —i les dones— que no tenen gaire personalitat, que no els preocupa gens la manera de vestir-se, es deixen imposar. També n'hi ha que són conscients que la persona que tenen al costat els estima i, evidentment, demanen opinió a l'hora de triar.

—*"Un vestit bell, definitivament bell, acabaria amb la moda", Jean Baudrillard.*

—No, la persona que el portés marcaria una personalitat. No crec que acabés amb la moda.

—*S'estilen les coses llargues, les curtes, les amples, les cenyides... ¿Hi ha moda o s'estila tot?*

—És maco que passi això. Quan la persona tria llarg o curt, ample o cenyit, automàticament, defineix la seva personalitat. I gràcies a Déu, el disseny no és una imposició sinó una decisió personal i una forma de comunicar-se més fàcilment. No és veritat que s'estili tot. Cada dissenyador dona unes pautes i el criteri del consumidor és qui agafa un estil o un altre.

—*¿I què és la moda?*

—La moda és llibertat per a ser un com vol.

Miquel Alberola